

Bijlage 1

ACTIEPLAN DIGITALISERING DIENSTVERLENING DOUANE

Inleiding

De Tweede Kamer heeft de onderzoeksresultaten van het Extern onderzoek fundamentele transformatie dienstverlening Belastingdienst begin september 2020 ontvangen¹. De Douane maakt onderdeel uit van dit onderzoek. In relatie tot de dienstverlening aan bedrijven kwam als knelpunt naar voren dat de mate waarin douaneprocessen zijn gedigitaliseerd nog niet geheel aansluit bij de behoeften en verwachtingen van bedrijven. De Douane heeft dit signaal ook van het bedrijfsleven gekregen via het Overleg Douane Bedrijfsleven (hierna: ODB). De Douane heeft de uitkomsten van het Extern onderzoek dienstverlening Belastingdienst in het ODB van 28 september 2020 besproken. Tijdens deze bespreking kwam naar voren dat de ODB-leden de resultaten van het onderzoek herkenden en tevens werd opgemerkt dat digitalisering niet altijd wordt gezien als de oplossing en dat digitalisering zorgvuldig moeten worden ingevoerd. Het door de Douane opgestelde geactualiseerde actieplan, waarin concrete acties beschreven worden om deze digitalisering vorm te geven, treft u hieronder aan.

Verbetering van interactie tussen bedrijven en Douane heeft doorlopende aandacht en veel interactie tussen bedrijven en Douane vindt al gedigitaliseerd plaats. Alle interacties tussen bedrijven en Douane in het aangifteverkeer voor douane- en accijnsprocessen verloopt volledig digitaal. Voor de processen bij binnenkomst lucht en zee, waarbij meerdere overheidsdiensten betrokken zijn, worden de gegevens volledig digitaal ingediend via een centraal loket, het Single Window Handel & Transport. Via dit loket worden de gegevens ingediend voor Douane, Rijkswaterstaat, de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit, (lucht)havenautoriteiten, zeehavenpolitie en de Koninklijke Marechaussee. Al het elektronisch berichtenverkeer tussen bedrijven en overheid voor het EU-buitengrensoverschrijdend goederenverkeer loopt sinds 2020 via de Handel & Transport Gateway (HTG). Deze Gateway is in beheer van de Douane.

De komende jaren zal Douane dienstverleningsprocessen, samen met en in overleg met bedrijven, verder digitaliseren. De uitvoering van het geactualiseerde actieplan wordt besproken in het ODB waar bedrijven en softwareleveranciers bij zijn aangesloten. Waar de Douane nationaal ruimte heeft, wordt bij het tempo van invoering nadrukkelijk rekening gehouden met de behoeften van het bedrijfsleven. De digitalisering op grond van Europese regels wordt echter deels vormgegeven door de Europese Commissie. Dit betekent dat Nederland het tempo van deze implementaties niet kan bepalen in overleg met het bedrijfsleven. Wel wordt het bedrijfsleven zo goed mogelijk geïnformeerd over op handen zijnde wijzigingen, bijvoorbeeld door het organiseren van webinars. Deze nieuwe processen bieden vereenvoudigingen voor het bedrijfsleven, zoals een vereenvoudigde aangifte voor e-commerce zendingen en veiligheidsaangiften die door meerdere partijen in de logistieke keten kunnen worden ingediend.

Ingebruikname van het nationale portaal 'Mijn Douane'

Bedrijven kunnen in 2021 het nationale portaal 'Mijn Douane' gebruiken. Resultaat hiervan is dat bedrijven verschillende diensten digitaal kunnen afhandelen met de Douane en inzicht krijgen in de status van processen. Voor enkele bestaande digitale processen voor accijns wordt in 'Mijn Douane' de digitale afhandeling verbeterd. Een deel van de ingebruikname van 'Mijn Douane' is gepland, een ander deel van de ingebruikname is nog in ontwikkeling en wordt met het Overleg Douane Bedrijfsleven afgestemd². Zo heeft bijvoorbeeld eind september een gesprek plaatsgevonden in het ODB over het portaal Mijn Douane en de gefaseerde ingebruikname van het portaal, waarbij wensen van het bedrijfsleven zijn geïnventariseerd. In de fasering houdt de Douane zoveel mogelijk rekening met deze wensen.

In de volgende tabellen vindt u de concrete acties die Douane de komende twee jaar onderneemt om de digitalisering van dienstverlening met bedrijven verder door te zetten.

¹ Knelpuntenanalyse als basis voor de fundamentele transformatie van de dienstverlening Belastingdienst, 2020D35210.

² Afstemming vindt plaats in het Overleg Douane Bedrijfsleven Middellange Termijn.

Nationale digitalisering – portaal 'Mijn Douane'

Actie	Planning
De aangifte accijns en verbruiksbelasting wordt van het bedrijvenportaal overgebracht naar 'Mijn Douane'. Bedrijven kunnen dan aangifte accijns en verbruiksbelasting indienen in 'Mijn Douane' i.p.v. in het bedrijvenportaal.	Q1 2021
Het indienen van verzoeken om teruggaaf van accijnzen en verbruiksbelastingen kan via 'Mijn Douane'.	Q1 2021
Het aanvragen van accijnsvergunningen en niet-grens overschrijdende douanevergunningen kan via 'Mijn Douane'.	Datum nog niet bekend, verwacht 2021-2022, wordt in overleg met bedrijfsleven gepland.
Het indienen van verzoeken om terugbetaling/ kwijtschelding douanerechten kan via 'Mijn Douane'.	Datum nog niet bekend, verwacht 2021, wordt in overleg met bedrijfsleven gepland.
Indienen van bezwaarschriften kan via 'Mijn Douane'.	Datum nog niet bekend, verwacht 2021-2022, wordt in overleg met bedrijfsleven gepland.
Bedrijven kunnen het moment van een fysieke douanecontrole in bepaalde gevallen zelf inplannen met een tool in 'Mijn Douane'. Bedrijven kunnen dan zelf het moment kiezen om het logistieke proces zo min mogelijk te verstoren.	Datum nog niet bekend.

Europese digitalisering

Hieronder staat een overzicht van voorziene veranderingen in digitalisering Europese wetgeving, met vereenvoudigingen en nieuwe faciliteiten voor bedrijven. Het Import Controle Systeem twee wordt gefaseerd ingevoerd, te beginnen met postzendingen en e-commerce zendingen. ICS 2 draagt bij aan een soepele goederenstroom van legale goederen over de buitengrenzen van de EU door verbeterde datagedreven douane- en beveiligingsprocessen.

Implementaties gericht op postzendingen en e-commerce zendingen

Actie	Planning
Nieuw aangiftesysteem voor veiligheidsaangiften van e-commerce-zendingen (Import Controle Systeem 2).	15-03-2021
Nieuw aangiftesysteem voor veiligheidsaangiften voor postzendingen (Import Controle Systeem 2)	15-03-2021
Aangiftesysteem voor invoerzendingen met een waarde beneden € 150 (Douane E-commerce DECO)	01-07-2021
Nieuw aangiftesysteem ter vervanging van vereenvoudigd aangiftesysteem 'Geautomatiseerde Periodieke Aangifte' (vereenvoudigde aangifte voor 260 grootste importeurs)	01-07-2022

Implementaties gericht op veiligheidsaangiften

Actie	Planning
Omzetting aangiftesysteem (AGS) invoer naar Declaratie Management Systeem DMS – deze omzetting is nodig voor invoering nieuwe Europese dataset.	01-01-2023
Nieuwe digitale Europese poort voor het indienen van veiligheidsaangiften (Import Controle Systeem 2, <i>shared trader interface</i>). Met deze dataset kunnen meer partijen in de logistieke keten aangiften doen.	01-01-2023

Digitalisering met handhavingspartners

Douane onderneemt met haar handhavingspartners ook initiatieven op het gebied van digitalisering dienstverlening.

Initiatieven digitalisering dienstverlening met handhavingspartners

Actie
In samenwerking met NVWA onderzoekt Douane of informatie uitwisseling tussen beide diensten in het importproces verder gedigitaliseerd kan worden. Het beoogde resultaat is naast verdere digitalisering, ook de voorspelbaarheid en snelheid van de afhandeling te versnellen in het belang van het bedrijfsleven.
Douane en de NVWA werken samen met bedrijven onder regie van de Erasmus Universiteit aan een wetenschappelijk onderzoek naar mogelijkheden tot verdere digitalisering van papier in internationale handelsstromen en het rendement daarvan voor overheid en bedrijfsleven. Met de resultaten daarvan proberen de organisaties de internationale wetgevers aan te zetten tot snellere digitalisering.
In 2019 is op initiatief van EZK een onderzoek uitgevoerd naar ondernemers die willen gaan importeren of exporteren. Uit dit onderzoek bleek dat informatie soms moeilijk vindbaar en versnipperd is. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft een Exportwijzer opgesteld op dit knelpunt op te lossen. De Douane verkent in 2020 o.a. samen met RVO en de Kamer van Koophandel of de Exportwijzer uitgebreid kan worden met digitale informatie over douaneregels.
Voor de in- en export van bepaalde goederen zijn nog papieren certificaten en andere documenten vereist op grond van internationale regelgeving. De Douane doet, samen met de NVWA, haar uiterste best om de verantwoordelijke organisaties aan te sporen in te zetten op digitalisering. Deze aansporing gebeurt door pilots te initiëren, waarbij een digitaal proces wordt gedemonstreerd. Vrij recent hebben de Nederlandse Douane en NVWA in Benelux verband zo'n pilot verricht met India, waarvan de resultaten via de Benelux worden kenbaar gemaakt aan de Europese Commissie.